

לְהַתֵּם לְעֵילָא מְטָא עֲקָתָא דִּישְׂרָאֵל. לֹא בְּאִל"ף כְּמָא
 דְּאֵת אָמַר, (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. כְּתִיב בְּאִל"ף
 וַיִּקְרֵי בּוֹא"ו.

וּמִלְאָךְ פְּנִיּוֹ הוֹשִׁיעֵם. וְהָא אִיהוּ עֲמַהוֹן בְּהֵוּא עָקוּ,
 וְאֵת אֲמַרְתְּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלֹא מוֹשִׁיעֵם לֹא כְּתִיב,
 אֲלֹא הוֹשִׁיעֵם מִקְדַּמַּת דְּנָא דְּאִיהוּ זְמִין בְּהֵוּא עָקוּ
 לְמַסְבַּל עֲמַהוֹן. תָּא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל אֲנוּן
 בְּגָלוּתָא, שְׂכִינְתָּא עֲמַהוֹן בְּגָלוּתָא, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְּכְתִיב
 (דברים ל) וְשָׁב יי אֱלֹהֶיךָ אֵת שְׁבוּתֶךָ וּרְחַמְךָ וְגו'.

דְּבַר אַחַר וּמִלְאָךְ פְּנִיּוֹ הוֹשִׁיעֵם, דָּא שְׂכִינְתָּא. דְּאִיהִי
 עֲמַהוֹן בְּגָלוּתָא וְאֵת אֲמַרְתְּ דְּאִיהוּ הוֹשִׁיעֵם. אֲלֹא
 הָכִי הוּא וְדָא, דְּאֵלִין אֲנוּן מִשְׁכְּנוֹתֵינוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּגָלוּתָא, וּבְגִין דְּשְׂכִינְתָּא עֲמַהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֲדַפְרָ לֹון לְאוֹטְבָא לֹון וְלֵאֲפָקָא לֹון מִן גָּלוּתָא, דְּכְתִיב,
 (שמות ו) וְאִזְכַּר אֵת בְּרִיתִי בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְעַתָּה הִנֵּה
 צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי.

וְגַם רְאִיתִי. לְאִסְגָּאָה רְאִיָּה אַחֲרָא דְּאִיהוּ קִדְמָאָה
 דְּכֻלָּא, וְכְתִיב, (שמות ב) וַיִּזְכַּר אֱלֹהִים אֵת בְּרִיתוֹ דָּא
 שְׂכִינְתָּא. אֵת אֲבָרְהָם לְאֲבָרְהָם מִבְּעֵי לֵיָּה, אֲלֹא אֵת
 אֲבָרְהָם דָּא הוּא חֲבָרוּתָא וְזוּוּגָא דִּילָהּ בְּאַבְהָן. אֵת
 אֲבָרְהָם (במדבר קב א) דָּא הוּא מְעַרְבִית דְּרוּמִית. אֵת יִצְחָק

דָּא הוּא צְפוּנִית מְעַרְבִית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא זְווגָא
 חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זְווגָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּגִוּוֹנָא דָּא אֵת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לִילָה
 בְּיוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה כְּחָדָא.
 אוּף הָכָא בְּכֻלְהוּ אֵת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, לְמַהוּי כְּלָא זְווגָא
 חָדָא דְלָא מִתְפָּרְשִׁין דְּכַר וְנוֹקְבָא לְעֶלְמִין. וְזִמִּין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא בְּכָל עֲלָמָא וְלֹא שְׁמַעָא קָל דִּימָא
 (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲךָ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם
 לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פְּרֻשַׁת וִירָא)

(דף קכא ע"א)

פְּרֻשַׁת וַיְהִי חַי שָׂרָה

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם
 וַיְהִי. רַבְּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי
 קָרָא, (שיר השירים ז) לְכֹה דוּדֵי
 נִצָּא הַשָּׂדֶה גְּלִינָה בַּכְּפָרִים.
 תַּנּוּ רַבְּנָן הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ
 יִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה
 שֶׁהִיא חוֹבָה שֶׁל יוֹם. וְתְּפִלַּת
 הַדֶּרֶךְ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה. וְתְּפִלָּה שִׁיחֲזוֹר
 לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. וְלִימָא לְהוּ
 לְהַנִּי שְׁלֹשָׁה, אֲפִילוּ בְּאַחַד

זֹהַר
 וַיְהִי חַי שָׂרָה מֵאַה שָׁנָה
 וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים, רַבִּי יוֹסִי פִּתַּח וְאָמַר,
 (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ
 אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ.
 הָכָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, מֵאֵי
 טַעְמָא אַרְעִישַׁת יִמָּא עֲלֵיהּ
 דִּיּוֹנָה, וְלֹא אַרְעִישַׁת עֲלֵיהּ

דָּא הוּא צְפוּנִית מְעַרְבִית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא זְווגָא
 חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זְווגָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּגִוּוֹנָא דָּא אֵת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לִילָה
 בְּיוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה כְּחָדָא.
 אוּף הָכָא בְּכֻלְהוּ אֵת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, לְמַהוּי כְּלָא זְווגָא
 חָדָא דְלָא מִתְפָּרְשִׁין דְּכַר וְנוֹקְבָא לְעֵלְמִין. וְזִמִּין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא בְּכָל עֲלָמָא וְלֹא שְׁמַעָא קָל דִּימָא
 (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲךָ עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם
 לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פרשת וירא)

(דף קכא ע"א)

פְּרֻשַׁת וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם
 וַיְהִי. רַבְּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי
 קָרָא, (שיר השירים ז) לְכֹה דוּדֵי
 נִצָּא הַשָּׂדֶה גְּלִינָה בַּכְּפָרִים.
 תַּנּוּ רַבְּנָן הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ
 יִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה
 שֶׁהִיא חוֹבָה שֶׁל יוֹם. וְתְּפִלַּת
 הַדֶּרֶךְ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה. וְתְּפִלָּה שִׁיחֲזוֹר
 לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. וְלִימָא לְהוּ
 לְהַנִּי שְׁלֹשָׁה, אֶפִּילוּ בְּאַחַד

זֹהַר
 וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאַה שָׁנָה
 וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַ
 שָׁנִים, רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר,
 (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ
 אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ.
 הָכָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, מַאי
 טַעְמָא אַרְעִישַׁת יִמָּא עֲלֵיהּ
 דִּיּוֹנָה, וְלֹא אַרְעִישַׁת עֲלֵיהּ

יכיל לְמַעֲבְדֶיהָ, דְתַנִּינָן כָּל
שְׂאֵלוֹתָיו שֶׁל אָדָם יכיל
לְמַכְלִילֶנָהוּ בְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל עוֹבְדוֹי
דְּבַר נֶשֶׁב כְּתִיבִין בְּסִפְרָא, הֵן
טַב הֵן בִּישׁ, וְעַל כֵּלָהוֹן
עֲתִיד לְמִיתָן דִּינָא, דְתַנִּינָן
אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב,
מַאי דְכָתִיב, (תהלים קלט) גָּלְמֵי
רְאוּ עֵינֶיךָ, אוֹתָם הַדְּבָרִים
שֶׁעָשָׂה הַגּוֹלָם שְׂאִינוּ מְשַׁנְיָח

אַרְעָא, כִּיּוֹן דְהוּה אָזִיל בְּגִין
דְלֹא תִשְׂרִי עֲלֶיהָ שְׂכִינְתָא,
יִמָּא ^(על־אֶה) אִמַּאי אַחִיד בֵּיה
כַּד הוּה אָזִיל.
אַלֹא וַדַּאי מְלָה בְּאַתְרֵיהָ
הוּה. יָם, תַּנָּן יָם
דְּמִיָּא לְרִקִיעַ וְרִקִיעַ לְכֶסֶם
הַכְּבוֹד, וּבְגִין כֶּף יִמָּא אַחִיד
בֵּיה וְנִטְלָ לִיה ^(בגין דְהוּה עֲרִיק)

תּוֹסַפְתָּא

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. גּוֹפָא דְמַתְנִיתִין, אֲנָן קְרִיבִין הוּינָא, שְׂמַעְנָא קָלָא מְתַהַפֵּךְ
מַעֲיָלָא לְתַתָּא, אַתְפְּשֻׁטָת בְּעַלְמָא, קָל מְתַבַּר טוּרִין, וּמְתַבַּר טַנְרִין
תְּקִיפִין, עֲלֵעוּלִין רַבְרַבִּין סְלָקִין, אוּדְנָנָא פְתִיחוּן.

הוּה אָמַר בְּמַטְלָנוּי. קוּץ קוּצִיתָא, דְּמִיכּוּן. דְּמִימִין. שִׁינְתָא בְּחוּרֵיהוֹן,
קְיִימִין בְּקִיּוּמֵיהוֹן. מְלָכָא דְמַמְלָלָ, (וְלֹא אַעֲבָרוּ, אֲשַׁתְּבַחוּ) נְטְרִי תַרְעִין,
שְׁלִיטָא דְחִילִין סְגִיָּאִין קָם בְּקִיּוּמֵיהָ.

כֵּלָהוּ לֹא מְרַגְשָׁן וְלֹא יְדַעֵי דְסִפְרָא פְתִיחַ וּבְשִׁמָּא אַכְתּוּב, וְדוּמָה קָאִים
וְנִטְלָ בְּחוּשְׁבָנָא, וְדִירִי עֲפָרָא תִיִּבִין לְבַר, וְקָרִיב טַב לְאַתְמַנָּא בְּהוּ,
לֹא תֵאִיבִין גְּלִגּוּלָא וְהַפּוּךְ.

נְפִלִין וְלֹא קְיִימִין, אַתְמַחוּן חִיִּיבִין מְסִפְרָא דְדוּמָה, מֵאן יִתְבַּע לוֹן, וּמֵאן
יִתִּיב בְּחוּשְׁבַּנְהוֹן, וּוי לוֹן, וּוי לְחִיִּיהוֹן, וּוי לְרַגְשִׁיהוֹן, (ס"א לְנַפְשִׁיהוֹן)

בְּגִינְהוֹן אַתְקַרִּי (תהלים ט) יִמְחוּ מִסִּפְרָ חַיִּים וְגו' (עַד כָּאן הַתּוֹסַפְתָּא):

בְּעוֹלָם הַבָּא, כּוֹלֵם רָאוּ
עֵינֶיךָ שְׁעֵינֶנְתָּ בָּהֶם. וְעַל
סִפְרָךְ כּוֹלֵם יִפְתְּבוּ, לִיתֵן
עֲלֵיהֶם דִּין וְחֶשְׁבוֹן לְעוֹלָם
הַבָּא, הַלְבָּךְ יִקְדִּים אֲדָם
תִּפְלְתוּ תָמִיד וַיִּזְעִיל לִיָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין אָדָם
עוֹשֶׂה עֲבִירוֹת אֲלָא מִי
שֶׁהוּא גּוֹלֵם וְלֹא אָדָם, וְהֵינּוּ
הֵהוּא דְלֹא מְסַתְּפֵל
בְּנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא, אֲלָא כָּל
עוֹבְדוֹי כִּהְיֵי בְּעִירָא דְלֹא
מִשְׁנַחַת וְלֹא יָדַעַת. אָמַר
רַבִּי בּוּ, וְכִי גּוֹלֵם מִתְּקַרִּי
דְּוֹד דְּאָמַר הֵאִי פְּסוּקָא.
אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק אָדָם
הִרְאִישׁוֹן אָמְרוּ, גְּלַמִּי רָאוּ
עֵינֶיךָ, קוֹדֵם שְׁזַרְקַת בִּי
נִשְׁמָה, רָאוּ עֵינֶיךָ לְמַעַבְד
בְּדִיוֹקְנֵי בְּנֵי נִשְׂאָ דְדָמוּ לִי.
וְעַל סִפְרָךְ כָּלֵם יִפְתְּבוּ, מֵאֵן
אֵינּוּן. יָמִים יוֹצְרוּ, כִּהְיֵי
עוֹרָה דִּידִי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם
דְּלֹא אִשְׁתָּאָר חַד מִנְהוֹן.

אָמַר רַבִּי בּוּ, לָמָּה. אָמַר
לִיָּהּ תָּא חַיִּי, כְּלָהּוּ דְדָמוּ

מִקַּמֵּי יָמָא עָרְק (נ"א ומקמי ימא
בִּיה שָׂרָא יִרְאָה בְּדוּכְתָּהּ), שְׂדֵי יָמָא
יָדָא בִּיה בְּדוּכְתָּהּא (נ"א תשרי
יָדָא בְּדוּכְתָּהּא).

וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ אֶל
הַיָּם. אוֹלִיפְנָא כַּד
הָווּ נִטְלֵי לִיָּהּ וְטָבְעֵי יִרְכּוּי
בְּיָמָא, הָוָה יָמָא שְׂכִיךְ,
זְקַפִּין לִיָּהּ, אֶתְרַעִישׁ יָמָא,
כָּל מַה דְּטָבְעֵי לִיָּהּ הָכִי
אֶשְׁתְּכִיךְ יָמָא, עַד דְּאִיהוּ
אָמַר שְׂאוּנִי וְהִטִּילוּנִי אֶל
הַיָּם, מִיָּד וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה
וַיִּטְלוּהוּ אֶל הַיָּם.

כִּיּוֹן דְּאֶתְרַמֵּי בֵּינָם פְּרָחָה
מִנֵּיהּ נִשְׁמַתִּיהּ,
וְסִלְקָא עַד פְּרַסְיָא דְּמִלְכָּא,
וְאֶתְדַנַּת קַמֵּיהּ, וְאֶהְדַּרַת
לִיָּהּ נִשְׁמַתִּיהּ, וְעָאֵל בְּפוּמָא
דְּהֵהוּא נִוּנָא, וּמִית נִוּנָא,
לְבַתַּר אֶתְקַיֵּים הֵהוּא נִוּנָא,
וְאוּקְמוּהּ.

(דף קנא ע"ב)

לִיָּה אוֹ בְרַמְיֹזָא דִּילִיָּה, לָא
 מִתּוּ בְּמִיתַת נַפְשֵׁהוֹן, וּבְלָהוּ
 לָקוּ בְּהֵהוּא עֲנִינָא מִמֶּשׁ.
 תָּא חַיֵּי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
 דִּיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 וְשִׁפְרוּתִיָּה הָוָה כְּזֵהָרָא
 דְרַקִּיעָא עֲלָאָה דְעַל גַּבֵּי
 שָׂאָר רַקִּיעֵי, וּבְהֵהוּא נְהוּרָא
 דְגַנְיֹז קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְעַדִּיקַיָּא לְעֶלְמָא דְאֲתִי,
 וְכַל אֵינּוֹן דְהוּוּ רַמְיֹזָא בֵּיה
 מְדִיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 בֵּיה לָקוּ וּמִיתוּ.

דְכָד אֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, יְהִיב עוֹתְרָא לְבַר
 אֵינִישׁ, לְמָה, לְמִיזֵן עֲנִינֵן
 וּלְמַעְבַּד פְּקוּדוּי. לָא עֲבִיד
 הָאִי וְאֲתַגְאִי (וְאִי אֲתַגְלִיא בֵּיה)
 בְּהֵהוּא עוֹתְרָא, בֵּיה יִלְקִי
 דְכְּתִיב, (קֹהֶלֶת ה) עֶשֶׂר שְׁמוֹר
 לְבַעְלִיו לְרַעְתּוֹ. יְהִיב לִיָּה
 בְּנִיז, לְמָה, לְמִילָף לְהוּ
 אֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וּלְמִיטַר פְּקוּדוּי כְּדָאִמּוֹר
 בְּאַבְרָהָם (בראשית יח) פִּי

תָּא חַיֵּי, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ
 סָלִיק בְּעַרְסִיָּה כָּל
 יִלְיָא וְלִילְיָא, נִשְׁמַתִּיָּה
 נִפְקַת מִנִּיָּה וְאֲתַדְנַת קַמִּי בִּי
 דִּינָא דְמַלְכָא, אִי זַכָּאָה
 לְאֲתַקִּימָא, אֲתַהֲדַרַת לְהָאִי
 עֲלֵמָא.

וְדִינָא הוּא בְּתַרִּין גְּוֹוִנִין,
 דְהָא לָא דִּינִין לִיָּה
 לְבַר נֶשׁ עַל בִּישִׁין דְאִיָּהוּ
 עֲתִיד וְזַמִּין לְמַעְבַּד דְכְּתִיב
 (בראשית כא) כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים
 וְגו' בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם. וְלָא
 תִּימָא דְדַנִּין לִיָּה עַל טְבִין
 דְעֲבִיד לְחוּד, אָלָא לְאוּטְבָא
 לִיָּה עַל אֵינּוֹן טְבִין דְהִשְׁתָּא
 כְּמָה דְאֲתַמַּר, וְדַנִּין לִיָּה עַל
 זְכַיִין דְאִיָּהוּ זַמִּין לְמַעְבַּד,
 וּבְגִינִיָּהוּ אֲשַׁתְּזִיב אֶף עַל
 גַּב דְאִיָּהוּ הִשְׁתָּא חַיִּיבָא.

יִדְעֵתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצְוֶה אֶת
 בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו
 וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ יְיָ לַעֲשׂוֹת עֲדָקָה
 וְגוֹ'. לָא עֶבֶד הָאִי וּמִתְנַגֵּה
 בְּהוֹ, בְּהוֹ לְקִי דְכְּתִיב, (איוב
 ט) לֹא גִין לוֹ וְלֹא נִכְד בְּעַמּוֹ
 וְגוֹ'. וְכֵן בְּהֵאִי גִוּוֹנָא בְּד
 יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְשִׁפִּירוּתָא טָבָא עֲלָאָה
 דְאָדָם הֲרֵאשׁוֹן לְהוֹ, לְמָתָה,
 בְּגִין לְמִיטְר פְּקוּדוֹי וְלְמַעַבְד
 רְעוּתִיָּה, לָא עֶבְדוֹ כְּדִין
 אֲלָא אֲתַנְּאוּ בֵּיהּ. בֵּיהּ לְקו
 בְּהֵאִי שְׁפִירוּתָא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, בְּד בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם
 הֲרֵאשׁוֹן, הָוֵה גּוֹלָם עַד לָא
 זְרִיק בֵּיהּ נִשְׁמָתָא, וְקָרָא
 לְהָהוּא מְלֶאכֶּא דְהוּא
 מְמוּנָה עַל דִּיּוּקְנָא דְבְּנֵי
 נְשָׂא, וְאָמַר לוֹ עֵינִן וְצַר
 בְּדִיּוּקְנָא דְדִין שִׁיתָא בְּנֵי
 נְשָׂא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ
 כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת,
 כְּלוֹמַר שִׁיתָא.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עֶבֶד טִיבוֹ עִם כָּל בְּרִיין וְכָל
 אַרְחוּי דְאִיהוּ עֶבֶד לְאוּטְבָא
 לְכֹלָא, וְלֹא דָאִין לְבַר נָשׁ
 עַל בֵּישִׁין דְאִיהוּ זְמִין
 לְמַעַבְד, וּבְגִין כֶּף אֲתַדֵּן בְּד
 נָשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 תָּא חַזִּי, בִּיּוֹן דְאֲטִילוֹ לִיה
 לְיוֹנָה בִּימָא, מַה
 כְּתִיב, וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעַפּוֹ.
 הַיָּם עֲלָאָה, מַאי וַיַּעֲמֵד,
 דְקָאִים בְּקִיּוּמִיָּה כְּדָקָא
 יְאוּת, בְּעַמִּידָה אִיהוּ בְּד
 רוּגְזָא שְׁכִיךְ, בְּשַׁעֲתָא
 דְדִינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, הֵהוּא
 בִּי דִינָא אִיהוּ כְּאֲתַתָּא
 דְמִתְעַבְרָא, וְקִשְׂיָא
 לְאוּלְדָא, וְכַד אוּלִידַת
 שְׁכִיךְ רוּגְזָא. הֲכִי נָמִי בְּד
 דִינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, לָא
 שְׁכִיךְ וְלֹא נָח עַד דְאֲתַעֲבִיד

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהֵוּא
 עֲפָרָא מִמַּשׁ דְּאַתְבְּרִי אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן נָסִיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא לְאַתְבְּרָאָה אֵלֵין שִׁיתָא,
 וְקָרָא לִיה שֵׁת, שִׁיתָא, הֵדָא
 הוּא דְכְתִיב וַיֹּלֶד בְּדַמּוֹתָו
 כְּעֵלְמוֹ מֵאוֹתָהּ הָעִיסָה
 שְׁנַבְרָא הַגּוֹלָם שְׁלוֹ, וְעַל כֵּן
 נֶאֱמַר גָּלְמִי רָאוּ עֵינֵיךָ
 וְעֵינֵיךָ בּוֹ לַעֲשׂוֹת (ד"א ל"ג ב"ו)
 דְּדָאמוּ לִיה. וְעַל סַפְרֵךְ כְּלָם
 יִכְתְּבוּ, מֵאֵן אֵינּוֹן, כְּלָהוּ
 דְלָא נָטְרוּ מֵאֵי דִיֵּהֵב
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹון
 וְאַתְטְרֵדוּ מִן עֲלָמָא (וְאַתְדַּבְּרוּ
 בַּהֵוּא דִינָא).

תַּנֵּן הָתָם אָמַר רַב יְהוּדָה
 אָמַר רַב אֲשֶׁכְחָנָא דְתַלְתָּת
 מִטְרָן הוּי לִילִיָא, וְכָל חַד
 וְחַד אֵית עֲנִינָא דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא כְּבַר נָשׁ. כַּד נָפִיק
 נִשְׁמַתִּיה מִינִיה וְאַשְׁתָּאֵר
 הֵוּא גּוֹלְמָא נָאִים עַל
 עַרְסִיה, וְנִשְׁמַתִּיה סְלָקָא
 כְּכָל לִילִיָא קָמִי קוּדְשָׁא

דִּינָא בְּחַיֵּיבִיא, כְּדִין הוּא
 נִיִּיחָא דִילִיה, לְמִיקָם
 בְּדוּכְתָא שְׁלִים, וְלְמִיקָם
 בְּקִיּוּמִיה, הֵדָא הוּא דְכְתִיב,
 (מִשְׁלִי יֵא) וּבֶאֱבֹד רְשָׁעִים רְנָה.
 וְהָא אוֹקִימָנָא.

בְּאֶבֶד רְשָׁעִים רְנָה.
 וְהִכְתִּיב

(יחזקאל יח)

הַחֶפֶץ אַחֲפֵץ מוֹת רָשָׁע וְהָא
 לֵית נִיִּיחָא קָמִי קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא כַּד אַתְעֲבִיד דִּינָא
 בְּרִשְׁעֵיָא. אֶלָּא כָּאן קוּדְם
 דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא, כָּאן
 לְבַתֵּר דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא (אֵית

לִיה נִיִּיחָא):

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. מֵאֵי שְׁנָא
 הָכָא שָׂרָה דְכְתִיב
 מִיתָתָהּ בְּאוֹרֵיָתָא מִכָּל נָשִׁי
 דְעֲלָמָא דְלָא כְּתִיב הָכִי
 מִיתָתְהוֹן בְּאוֹרֵיָתָא. אָמַר
 רַבִּי חַיִּיא וְלָאוּ, וְהִכְתִּיב

בְּרִידָה הוּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק
אִי זָכָאָה הִיא חֲדָאֵן עִמָּה,
וְאִי לָא דְחִיִּין לָהּ לְבַר. אָמַר
רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מַאי
דְּכָתִיב, (שיר השירים ה)
הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת
דוֹדִי מַה תִּגִּידוּ לוֹ שְׁחֹלֶת
אֶהְבֶּה אֹנִי.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, הַנְּשָׂמָה
אוּמֶרֶת לְאוֹתָם הַנְּשָׂמוֹת
הַזּוֹכוֹת לִיכְנָס לְיְרוּשָׁלַם שֶׁל
מַעֲלָה, וְהֵם הַנְּקָרְאוֹת בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם עַל שְׁזוֹכוֹת לִיכְנָס
שָׁם, וּלְפִיכֹךְ הַנְּשָׂמָה אוּמֶרֶת
לָהֶם הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת
דוֹדִי דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא.
רַב אָמַר זֶה זִיו אֶסְפֹּק לְרִיאָה
שֶׁל מַעֲלָה. מַה תִּגִּידוּ לוֹ
שְׁחֹלֶת אֶהְבֶּה אֹנִי, לִיְהֵנוֹת
מִזִּיו שְׁלוֹ וּלְהַסְתוּפָּף בְּעַלּוֹ.

(בראשית לח) וַתָּמַת רָחֵל וַתִּקְבֹּר
בְּדַרְדָּר אֶפְרָתָה. וּכְתִיב, (במדבר
כ) וַתָּמַת שָׁם מָרִים וְגו'.
וּכְתִיב, (בראשית לח) וַתָּמַת
דְּבוֹרָה (דף קכב ע"א) מִיַּנְקַת
רַבָּקָה. וּכְתִיב, (בראשית לח)
וַתָּמַת בַּת שׁוּעַ אִשְׁתֵּי יְהוּדָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּכֻלָּהוּ לָא
כְּתִיב כְּמָה דְּכָתִיב
בְּשָׂרָה דְּאֶתְמַר וַיְהִי חַיֵּי
שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי
שָׂרָה. דְּהָא בְּכֻלָּהוּ לָא
אֶתְמַנּוּן יוֹמִין וְשָׁנִין כְּמוֹ
לְשָׂרָה. בְּכֻלָּהוּ לָא כְּתִיב
פְּרֻשָׁתָא חֲדָא בְּלַחֲוּדָהָא כְּמוֹ
לְשָׂרָה. אֶלָּא רְזָא אִיהוּ בְּגִין
הָהוּא דְּרָגָא דְּכָל יוֹמִין
וְשָׁנִין דְּבַר נֶשׁ בֵּיהַ תְּלִיִין

(דָּדָא הִיא ה"א בְּתַרְאָה).

רַב הוֹנָא אָמַר שְׁחוֹלַת אֲהֵבָה אֲנִי, אוֹתָהּ הִתְשׁוּקָה וְהִכְסוּף שְׁכַסְפֹּתַי בְּעוֹלָם עַל הַכֹּל לְפִיכֶךָ אֲנִי חוֹלָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר זֶה אֲהֵבָה שְׂאוּהֶבֶת הַנְּשָׁמָה לְגוֹף, דְּכִיּוֹן שְׁנֵשְׁלָם קִצּוֹ שֶׁל גּוֹף אוֹתָם הַיָּמִים שְׁנִגְזְרוּ עָלָיו כְּמָה דְאֵת אָמַר וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, מָה בְּתִיב וַיִּקָּם אֲבָרְהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וְגוֹ'.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מָה בְּתִיב בְּפָסוּק קוֹדֵם זֶה דְּכִתִּיב וַתָּמַת שָׂרָה בְּקָרִית אַרְבַּע הַיָּם חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בָּרָא קוֹדֶשׁ אֵלֶּיךָ הוּא לְאָדָם וְהַכְּנִים בּוֹ אַרְבָּעָה דְבָרִים הַנְּחַלְקִים בְּגוֹף. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַמְּחוּבְּרִים בְּגוֹף. רַבִּי יִצְחָק אָמַר הַנְּחַלְקִים בְּגוֹף שֶׁהֵם חוֹלְקִים לְהִתְפָּרֵשׁ כָּל אֶחָד לְיִסּוּדוֹ בְּשִׁוְעָא הָאָדָם מִן הָעוֹלָם

פָּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּם לְשָׂדֵה נַעֲבָד. וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּם וְדָאֵי דְהָא מִתְמָן נִפְקִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין וְתוֹעֲלָתָא לְעֵלְמָא. מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד, מֵאֵן מֶלֶךְ דָּא קוֹדֶשׁ אֵלֶּיךָ הוּא. לְשָׂדֵה נַעֲבָד כִּד אֵיהוּ (עו ב אתתקון כדקא

יאות. ומלך, דא, מלך עלאה דאתחבר לשדה כד איהו נעבד. מאן שדה, דא שדה אשר ברכו

י. דכתיב, (בראשית כז) בְּרִיחַ שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יי. דכד אֵיהוּ (אתעבד) נַעֲבָד וְאֵתְתִקֵּן בְּכָל מָה דְאֶצְטְרִיךְ לֵיהּ כְּדִקָּא יֵאוֹת, כִּדִּין מֶלֶךְ עֵלְאָה אֶתְחַבֵּר עִמֶּיהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד. כְּמָה גְּוֹנֵי רִזִּין עֵלְאִין הָכָא. מֶלֶךְ. דָּא (עו ב) שְׁכִינְתָא דְלָא שְׂרִיא

בְּבֵיתָא לְאַתְתַּקְנָא בְּהָ אֱלָא
 בְּזַמְנָא דְאַתְנַסִּיב בַּר נֶשׁ
 וְאַזְהִיּוּג בְּאַנְתִּיתִיה לְאוּלְדָא
 וְלַמְעַבְד אִיבִין, וְאִיהִי
 אֲפִיקַת נִשְׁמַתִּין לְאַשְׂרָאָה
 בְּהָ, וּבְגִין כֶּךָ לְשָׂדָה נַעֲבַד
 וְלֹא לְאַחֲרָא.

בְּזַמְן מוֹעָט: (ע"כ מדרש הנעלם)

דְּבַר אַחַר מֶלֶךְ דָּא אִשָּׁה יִרְאֵת יִי כִּמְא דְאַתְ דְּאִמְר, (משלי
 לא) אִשָּׁה יִרְאֵת יִי הִיא תִּתְהַלֵּל. לְשָׂדָה נַעֲבַד דָּא
 אִשָּׁה זָרָה כִּמְא דְאַתְ דְּאִמְר, (משלי ז) לְשִׁמְרֹךְ מֵאִשָּׁה זָרָה.
 בְּגִין דְּאִית שְׂדָה וְאִית שְׂדָה. אִית שְׂדָה דְּכָל בְּרַכָּאן
 וְקִדּוּשִׁין בֵּיה שְׂרִיין כִּמְה דְאַתְ דְּאִמְר כְּרִיחַ שְׂדָה אֲשֶׁר
 בְּרָכוּ יִי. וְאִית שְׂדָה דְּכָל חִירוּב וּמִסָּאבוּ וְשִׁצְצָאָה וְקִטּוּלִין
 וְקִרְבִּין בֵּיה שְׂרִיין. וְהֵאֵי מֶלֶךְ זְמַנִּין דְּאִיהוּ נַעֲבַד לְהֵאֵי
 שְׂדָה דְּכִתִּיב, (משלי ל) תַּחַת שֶׁלֶשׁ רִגְזָה אֶרֶץ (דף קכב ע"ב) וְגו',
 תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְגו' וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירָתָהּ. וְהֵאֵי
 מֶלֶךְ אֲתַפְסִיא נְהוּרִיָּה וְאַתְחַשֵּׁף עַד דְּאַתְדַּכִּי וְאַתְחַבַּר
 לְעֵילָא.

תּוֹסַפְתָּא

זַכָּאָה אִיהוּ מֵאן דְּאִזְעִיר גְּרַמִּיָּה בְּהֵאֵי עֲלָמָא. כִּמְה אִיהוּ רַב וְעֲלָאָה
 בְּהֵהוּא עֲלָמָא. וְהֵכִי פִתַּח רַב מְתִיבְתָּא מֵאן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב.
 מֵאן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר. דְּכִתִּיב וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה וְגו' מֵאָה דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן

רַב כְּתִיב בֵּיהּ שָׁנָה, זְעִירוּ דְשָׁנִין חַד אֲזַעִיר לִיהּ. שְׁבַע דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן
זְעִיר אֲסָגִי לִיהּ וְרַבִּי לִיהּ דְּכְתִיב שָׁנִים.

תָּא חַזִּי, דְּלֹא רַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלְא לְדֹאזְעִיר, וְלֹא אֲזַעִיר אֶלְא
לְדַרְבֵּי. זְכָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא, כְּמָה אִיהוּ
רַב בְּעֲלוּיָא לְהַהוּא עֲלָמָא. עַד כָּאֵן. מֵאֵן דְּפִסְק יִתְפַּסְקִי. מֵאֵן דְּקִצֵּר
יִתְקַצֵּר. מֵאֵן דְּקִצֵּר יִתְאַרְךְ. רְצוּנוּ לֹמַר מֵאֵן דְּפִסְק מְלִין דְּאוֹרֵייתָא עַל
מְלִין בְּטִלִין יִתְפַּסְקוֹן חַיֵּוְהִי מֵהַאי עֲלָמָא וְדִינְיָה קִימָא בְּהַהוּא עֲלָמָא.
מֵאֵן דְּקִצֵּר אֲמֵן וְלֹא מְאַרְיָךְ גּוֹ נִיחָא יִתְקַצֵּר מַחִיִּין דְּהַאי עֲלָמָא. מֵאֵן
דְּאָמַר אַחַד אֲצִטְרִיךְ לְחֻטְפָּא אֶלְ"ף וְלִקְצֵר קֶרְנָא דִּילֵיהּ וְלֹא יַעֲכַב בְּהַאי
אוֹת כָּלֵל, וּמֵאֵן דִּיעֲבִיד דָּא יִתְאַרְכוֹן חַיֵּיו. (אלו הם חדושים שהגידו לרבי שמעון

בר יוחאי בישיבה של מעלה), (עד כאן התוספתא השייך לדף קכב ע"ב)

וּבְגִין כֶּךָ שְׁעִיר דְּרֵאשׁ חוּדְשׁ, בְּגִין דְּאִתְפָּרֵשׁ הַהוּא
שְׂדֵה מִמְלֶכָא קִדִּישָׁא וְלֹא שְׂרִיִין בְּהַאי שְׂדֵה
בְּרַכָּאן מֵהַאי מֶלֶךְ. וְכַד אִיהוּ נַעֲבַד לְהַאי שְׂדֵה כְּדִין
כְּתִיב, (דברים כב) כִּי בַשְּׂדֵה מִצָּאָה וְגו'. כִּי בַשְּׂדֵה כְּמָה
דְּאִתְמַר.

תָּא חַזִּי, אִתְתַּחֲוִיה לְעֲלָמָא אִתְדַבְּקַת בְּהַאי חַוִּיָּא וְאֲטִיל
בָּה זוּהֶמָא. וְגַרְמָא מוֹתָא לְעֲלָמָא וְלִבְעֵלָה. אִתְתַּחֲוִיה
שָׂרָה וְנַחֲתַת וְסִלְקַת וְלֹא אִתְדַבְּקַת בֵּיהּ כְּמָא דְּאִתְּ אָמַר,
(בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ.
אִתְתַּחֲוִיה נַח לְעֲלָמָא מַה כְּתִיב (בראשית ט) וַיֵּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר
וַיִּתְגַּל וְגו'.

וּבְגִין דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה לֹא אֶתְדַבְּקוּ בֵּיהּ, בְּגִין כֶּן שָׂרָה
 זָכְתָה לְחַיִּין עֲלָאִין לָהּ וּלְבַעֲלָהּ וּלְבִנְהָא בִּתְרָאָה
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם וְאֶל
 מַקְבֵּת בּוֹר נּוֹקְרֹתֵם. וְעַל דָּא וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה דְּזָכְתָה בְּהוּ
 בְּכֻלְהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ גַּשְׁי וַיְהִי חַיֵּי חוּהּ, וְכֵן בְּכֻלְא,
 הִיא אֶתְדַבְּקַת בְּחַיִּין, וְעַל דָּא דִּילָהּ הוּוּ חַיִּין:

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם

וַיְבֵא אַבְרָהָם לְסִפְדָּא לְשָׂרָה
 וְלִבְכָתְהָ. הַיִּינוּ (דְּכְתִיב) דְּתַנְּן
 כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים נִפְשׁוּ שְׁל
 אָדָם פּוֹקְדַת לְגוֹפּוֹ
 וּמִתְאַפְּלַת עָלָיו, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (איוב יד) אֲךְ בְּשָׂרוֹ
 עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו
 תַּאֲבָל. כְּהִיא גּוֹנָא וַיְבֵא
 אַבְרָהָם לְסִפְדָּא לְשָׂרָה
 וְלִבְכָתְהָ. וַיְבֵא אַבְרָהָם, זֹו
 הִיא הַנְּשֻׁמָּה. לְסִפְדָּא לְשָׂרָה,
 זֶה הַגּוֹף.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּשַׁעָה
 שְׁהַנְּשֻׁמָּה זֹוּכָה וְעוֹלָה
 לְמָקוֹם מַעְלָתָהּ, הַגּוֹף שׁוֹכֵב
 בְּשָׁלוֹם וַיְנַוַּח עַל מִשְׁכְּבוֹ
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב נז)
 יָבֵא שָׁלוֹם יְנוּחוּ עַל

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. אֵינּוֹן חַיִּין
 כְּלָהּ לְעֵילָא, מֵאָה
 שָׁנָה לְעֵילָא. וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 לְעֵילָא, וְשִׁבְעַת שָׁנִים
 לְעֵילָא, כְּלָהּ הוּוּ כְּדָקָא
 יָאוּת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (דף קכג ע"א)
 תָּא חַיֵּי רוּזָא דְּמִלְהָ,
 מֵאֵי שָׁנָא בְּכֻלְהוּ דְּאָמַר
 שָׁנָה שָׁנָה, וּבְאֵינּוֹן שִׁבְעַת
 דְּאָמַר שָׁנִים. דְּכְתִיב מֵאָה
 שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, וּלְבִתְרָה
 שִׁבְעַת שָׁנִים. אָלָא כְּלָא חֵד.
 מֵאָה שָׁנָה כְּלָלָא דְּכֻלְא (נ"א)
 כְּלָא כְּחֻדָא בְּרוּזָא דְּמֵאָה בְּרַבָּאן בְּכָל יוֹמָא. וְכֵן
 עֶשְׂרִים שָׁנָה דְּאֶתְבְּלִיל עֲלָהּ סְתִימָא דְּכָל

מִשְׁכְּבוֹתָם, הַלֵּךְ נִכְחָה. מַאי
הוֹלֵךְ נִכְחָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הַנְּשֻׁמָּה
הוֹלֵךְ נִכְחָה לְמָקוֹם הָעֵדֶן
הַגְּנוּז לָהּ. מַאי מִשְׁמַע. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה מִהָאִי מִשְׁמַע,
נִכְחָה בְּתִיב, (לפנינו כ' בואו ועי'
לעיל פג ב בדרך אמת אות ג) בְּה"א.
וּבְשָׁעָה שְׁאִינָה זוֹכָה וְהִיא
רְאוּיָה לְקַבֵּל עוֹנֶשֶׁה הוֹלְכַת
מִשׁוּמְמַת וּמִבְּקַרְת בְּכָל יוֹם
לְגוֹף וְלִקְבֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאִי קוּלִיתָא
דְּקַרְדִּינוּתָא, כִּד אָזִיל
בְּסַרְיָחוּתָא לְכָאן וְלְכָאן אָזִיל
וּמִבְּקַר לָהּ לְאַתְרָה תְּרִיסַר
יְרֵחִי. כִּד נִשְׁמַתָּא הֵהִיא
דְּאַתְחֻזִּיא לְקַבֵּלָא עֲנִשָׁא,
אָזְלָה לְבַר בְּעֵלְמָא וּמִפְּקֻדַת
לָהּ לְאַתְרָה תְּרִיסַר יְרֵחִי
בְּכַתִּי קַבְרִי וּבְעֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא חַיִּי,
דְּכַתִּיב וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל
פְּנֵי מֶתוֹ וְגו', אָמַר רַבִּי אַבְרָהָם
וְהָא תַנּוּן דְּכַד נִשְׁמַתָּא הִיא

סְתִימִין, וּבְגִין כִּד כְּתִיב שָׁנָה רְזָא דִּיחֻדָּא.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאַתְכְּלִיל
מֵאַתֵּר עֲלָאָה סְתִימָא דְּכָל
סְתִימִין בְּמָאָה בְּרְזָא דְּמָאָה
בְּרַכָּאן דְּכָל יוֹמָא, וְכֵן
עֲשָׂרִים שָׁנָה, וּבְגִין כִּד
כְּתִיב שָׁנָה רְזָא דִּיחֻדָּא דְּלֹא
אַתְפְּרֵשׁ (צא ב) מַחֲשָׁבָה
וְיּוּבְלָא לְעֵלְמִין.

שְׁבַע שָׁנִים אֵלִין אַתְפְּרֵשָׁן
וּנְפָקָאן מִכְּלָלָא
סְתִימָאָה דְּלְעֵילָא. וְאַף עַל
גַּב דְּכֻלָּא יְחוּדָא חָדָא, אֲבָל
מִתְפְּרֵשָׁן בְּדִינָא וְרַחֲמֵי
בְּכַמָּה סְטָרִין וְאוּרְחִין מַה
דְּלֹא הוּי הָכִי לְעֵילָא. וּבְגִין
כִּד כְּתִיב שָׁנָה רְזָא דִּיחֻדָּא
דְּלֹא אַתְפְּרֵשׁ לְעֵלְמִין. שְׁבַע
שָׁנִים אֵלִין אַתְפְּרֵשָׁאן
בְּדִינָא וְרַחֲמֵי בְּכַמָּה סְטָרִין
וְאוּרְחִין מַה דְּלֹא הוּי הָכִי
לְעֵילָא. וּבְגִין כִּד בְּאֵלִין
שְׁבַע שָׁנִים כְּתִיב בְּהוּ שָׁנִים

וְלֹא שָׁנָה, וְכִלְהוּ אֶקְרוּן
חַיִּים. וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, דְּהוּ
מִמֶּשׁ דְּאֶתְבְּרִיאוּ וְאֶתְקִימוּ
לְעֵילָא.

אָמַר רַבִּי חַיֵּיא הָא אוּקְמוּהָ
דְּהָא כַּד אֶתְעַקַּד
יִצְחָק בַּר תְּלָתִין וְשִׁבְעַ שָׁנִים
הָוָה, וְכִיּוֹן דְּאֶתְעַקַּד יִצְחָק
מִיתַת שָׂרָה, דְּכִתְיִב וַיָּבֵא
אֲבֵרָהֶם לְסֹפֵד לְשָׂרָה
וְלִבְכָתָהּ. מֵאִין בָּא, מִהַר
הַמּוֹרִיָּה בָּא מִלְּמַעְקַד לִיה
לְיִצְחָק, וְאִינוּן תְּלָתִין וְשִׁבְעַ
שָׁנִין מִיּוֹמָא דְּאֶתְיִלִּיד
יִצְחָק עַד שְׁעֵתָא דְּאֶתְעַקַּד
אִינוּן הָוּ חַיֵּי שָׂרָה וְדַאי
כְּחוּשְׁבֵּן וַיְהִי"ו בְּגִימְטְרִי"א
תְּלָתִין וְשִׁבְעַ שָׁנִין הָוּ כְּמָה
דְּאֶתְמַר מִדְּאֶתְיִלִּיד יִצְחָק
עַד דְּאֶתְעַקַּד.

רַבִּי יוֹסִי פָּתַח וְאָמַר, (תהלים

בְּתִשְׁלוּמָא עֲלָאָה, נִיתוּסַף
בְּה ה' וְנִקְרָאת אֲבֵרָהֶם
בְּתִשְׁלוּמָא עֲלָאָה. וְהִכָּא אֶת
אָמַר דְּכַד לִיתָא זְכָאָה כָּל
כְּדָ דְּכִתְיִב וַיָּקָם אֲבֵרָהֶם.
עֲבַדַּת מֵאֵן דִּיתִיב בְּכַרְסֵיִיא
נְחִית בְּגוּ זוטַר תְּתַאָּה.

אֵלָא הָכִי גִזְרָנָא וַיָּקָם
אֲבֵרָהֶם מֵעַל פְּנֵי מֵתוּ,
דְּאָמַר רַבִּי בּוּ אָמַר רַבִּי
זְרִיקָא כְּשֶׁהִנְשָׁמָה רְאוּיָה
לְעֵלוֹת לְמָקוּם עַדְנָה, קוּדָם
מְגִינָה עַל הַגּוֹף הַקְּדוּשׁ
שְׂיֻצָּאת מִשָּׁם וְאַחַר כְּדָ
עוֹלָה לְמָקוּם מְעַלְתָּהּ, הָדָא
הוּא דְּכִתְיִב וַיָּקָם אֲבֵרָהֶם
מֵעַל פְּנֵי מֵתוּ זְהוּ הַגּוֹף.

וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חַת אֵלּוּ שְׂאֵר
גּוֹפּוֹת הַצְּדִיקִים שְׁהֶם (ד"א ל"ג
בְּנֵי) חַתְחָתִים וְנַהֲלָמִים
בְּעוֹלָם לְמַעַן יֵרָאֵת קוֹנָם,
חַתִּים עַל שְׁהֶם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי,
וְאֵמַאי צְרִיכָה לְהוּ אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה כֵּלָא בְּמַנְיָנָא
בְּתִיבּוֹן, וְעַל (דְּהוּ ד"א דָּא הָוּ